

Hier ben ik

Bevestiging ambtsdragers – 22 augustus 2021

- Lezing: Genesis 22:1-14 – Willibrordvertaling 2012:

DE BEPROEVING VAN ABRAHAM

22¹Hierna gebeurde het dat God Abraham op de proef stelde. Hij zei tegen hem: 'Abraham.' En hij antwoordde: 'Hier ben ik.'²Hij zei: 'Ga met Isaak, uw zoon, uw enige, die u liefhebt, naar het land van de Moria, en draag hem daar, op de berg die Ik u zal aanwijzen, als brandoffer op.'³De volgende ochtend zadelde Abraham zijn ezel, nam twee knechten en zijn zoon Isaak met zich mee, en kloofde hout voor het brandoffer. Daarna ging hij op weg naar de plaats die God hem aangewezen had.⁴Op de derde dag zag Abraham in de verte de plaats liggen.⁵Toen zei Abraham tegen zijn knechten: 'Jullie blijven hier bij de ezel; ik ga met de jongen daarginds heen. Nadat wij ons in aanbidding neergebogen hebben, komen wij weer terug.'⁶Daarop liet Abraham zijn zoon Isaak het hout voor het brandoffer dragen; zelf droeg hij het vuur en het offermes. Zo gingen zij samen op weg.⁷Toen zei Isaak tegen zijn vader Abraham: 'Vader.' Hij antwoordde: 'Hier ben ik, mijn zoon.' Isaak zei: 'Wij hebben wel vuur en hout, maar waar is het offerdier?'⁸Abraham antwoordde: 'God zelf zal wel voor het offerdier zorgen, mijn zoon.' En samen gingen zij verder.

⁹Toen zij de plaats die God hem had aangewezen bereikten, bouwde Abraham daar een altaar, stapelde er het hout op, bond zijn zoon Isaak vast en legde hem op het altaar, bovenop het hout.¹⁰Toen Abraham echter zijn hand uitstak naar het mes om daarmee zijn zoon te offeren,¹¹riep de engel van de HEER hem vanuit de hemel toe: 'Abraham, Abraham!' En hij antwoordde: 'Hier ben ik.'¹²En Hij zei: 'Raak de jongen met geen vinger aan en doe hem niets! Ik weet nu dat u God vreest, want u hebt Mij uw zoon, uw enige, niet willen onthouden.'¹³Abraham keek om zich heen en zag een ram die met zijn hoorns in het struikgewas vastzat. Hij greep de ram en droeg die als brandoffer op, in plaats van zijn zoon.¹⁴Abraham noemde die plaats 'de HEER ziet'; vandaar dat men nu nog zegt: 'Op de berg van de HEER laat Hij zich zien.'

Preek

Lieve mensen

Het laatste album van Leonard Cohen voordat hij zou sterven kreeg de titel: *You want it darker*. De titelsong is een worsteling met God. Dat God soms zo duizelingwekkend afwezig lijkt, dat het af en toe zo donker is en dat sommige opdrachten van de Bijbel zo onmenselijk zijn. Ook een worsteling met religie. Wat maken mensen van Gods liefde? Hoe gaan we om met zijn wereld? *You want it darker, we kill the flame*. U bent duisternis en wij maken het nog donkerder. Mensen verduisteren Gods aanwezigheid. Zo kijkt hij rond en ziet weinig van God.

Is het dan een lied zonder hoop? Nee, want dan ineens klinkt daar dat refrein: *Hineni, hineni, I'm ready my Lord*.

Slide: Hineni – Hier ben ik

Hineni. Hebreeuws voor 'hier ben ik'. Hij zingt dus: *hier ben ik, hier ben ik, ik ben er klaar voor, mijn Heer*. Zou hij zijn sterven voorvoeld hebben? **In ieder geval: 'Hier ben ik' is dus niet het delen van je**

locatie. Het is een woord van overgave. Ik ben beschikbaar. Zeg het maar. Cohen was vanwege zijn Joodse komaf goed op de hoogte van de Bijbelverhalen. Ongetwijfeld heeft hij de geschiedenis van onze tekst in het achterhoofd bij het schrijven van dit lied. Waar dit woord tot drie keer toe valt. Drie keer verklaart Abraham zich bereid. Tegenover God. Tegenover zijn zoon. Cohen worstelt hiermee. Want wat God hier vraagt is toch onmenselijk. Dat vinden wij toch ook. Wie worstelt niet met dit ontzaglijke gebeuren?

Hoe kun je dan zeggen: hier ben ik? Zoals Abram tot drie keer toe doet in onze tekst? Oké, bij de eerste weet hij nog niet wat komen gaat. Maar moet je je zo onvoorwaardelijk beschikbaar stellen? Zonder terughoudendheid? Is dat wat van een christen gevraagd wordt? Moet je nieuwe ambtsdragers daarop selecteren? Dat ze altijd en overal beschikbaar zijn voor de dienst aan de Heer? Of leert dit verhaal jou en mij iets anders?

Abraham heeft al een heel leven met God achter de rug. Hij heeft al twee keer Abraham gezien inmiddels. En heeft geleerd: Gods beloften, daar kan ik altijd op vertrouwen! (vergelijk Hebr 11:17-19) Ik kan me zonder terughoudendheid beschikbaar stellen als God roept. Maar hij weet niet wat God gaat vragen! Na Abrahams eerste 'hier ben ik' volgt dan die verschrikkelijke opdracht. God laat er geen twijfel over bestaan: hij wijst heel concreet Isaak aan. 'Roep je zoon, je enige, van wie je zoveel houdt, Isaak'. Ook is de opdracht voor geen tweërlei uitleg vatbaar: hij moet zijn zoon offeren. Zoals wel gebruikelijk bij de volken van Kanaän in die tijd. Maar de God die zichzelf later liefde noemt. Hij kan dat toch niet vragen!? De God van het leven! Cohen zingt: *If you are the dealer, I'm out of the game. Als U zo bent, dan doe ik niet meer mee. En dat is ook mijn gedachte. Als God dit vraagt, dan ben ik weg.*

Maar we moeten wel verder lezen! Zoals Cohen ook doet. Anders kun je de woorden 'hier ben ik' nooit op je lippen nemen. Abraham gehoorzaamt. Hij gaat. Vertrouwend dat God weet wat hij doet. Naar de berg Moria. Een zware tocht moet het geweest zijn. Op de derde dag – hoe symbolisch wil je het hebben – komen ze er aan. Isaak draagt het hout, Abraham het vuur en het scherpe offermes, waar je in één haal een keel mee doorsnijdt. Samen naar boven. 'Vader', vraagt Isaak. En voor de tweede keer klinkt 'hier ben ik'.

Ook voor mensen wil Abraham beschikbaar zijn. Een prachtige houding. Wie heeft geleerd God te vertrouwen is niet bang om mensen in de ogen te kijken. Ze mogen vragen wat ze maar willen. Ze mogen zeggen wat ze van je vinden. Als God je draagt is geen vraag te moeilijk. En Abraham antwoordt dan ook zoals hij hoopt dat het zal gaan: 'God zal zelf voor een offerdier zorgen, mijn zoon.' Hij lijkt er om heen te draaien, maar dat is het niet. Hij heeft zo'n groot Godsvertrouwen, dat hij gelooft dat het goed zal aflopen. Dat lees je ook in Hebr 11:17-19. Lees dat na de dienst maar eens na. God heeft toch beloofd dat via Abraham via Isaak wereldwijd nageslacht zal krijgen? Abraham heeft God nog nooit op een leugen kunnen betrappen. Dus dit is geen goedkope ontwijking of geruststelling. Het is de overtuiging van Abraham dat het goed zal komen. Zwijgend lopen ze verder.

Als ze boven aangekomen zijn bouwt Abraham een altaar, Isaak laat zich op het hout binden en dan pakt Abraham het mes. Het wordt kort verteld, maar wat een drama speelt zich hier af. Op dat moment hoort Abraham wéér zijn naam roepen. 'Hier ben ik'. Nog altijd is hij beschikbaar voor God. Om te doen wat die vraagt. Dan houdt God zijn hand tegen. Doe de jongen niets! Een beslissend moment ook voor ons. God beschermt je dat je zo radicaal wordt dat je alles opoffert voor je geloof. Een ram met zijn horens verward in de struiken ligt al klaar voor een offer. Jij hoeft niet God te

voorzien van alles. Om hem tevreden te stellen en eventueel straf te ontlopen. Nee, het is met de God van de Bijbel andersom: hij voorziet je van alles. Jij hoeft niet zo ver te gaan dat je je tijd, je energie, je gezin en al je liefde opoffert aan hem. God houdt je hand tegen als je dat wilt doen. Het gaat er om dat je hem dient en naar hem luistert. Dat hoeft niet ten koste van alles te gaan.

God zegt: laat mij maar. Ik zal er in voorzien. Jij mag tekort komen. Daar houd ik al rekening mee.

Abraham heeft dat ook gevoeld. Na het offer van de ram noemt hij de berg: de HEER zal erin voorzien (NBV). Daar waar jij tekort schiet. Waar jij het – omdat het bovenmenselijk is – niet opbrengt dat je álles offert. Daar komt God je tegemoet. Hij voorziet.

Dat is verderop in de Bijbel prachtig uitgewerkt. Want juist op deze berg, de berg Moria, verschijnt eeuwen later de tempel. Dag in, dag uit worden daar offers gebracht. Van dieren. Meer vraagt God niet. Omdat hij uiteindelijk zich wel ulziem zal geven. Want al die offers zien uit naar de dag, dat God ons helemaal tegemoet gekomen is. In Jezus Christus offert hij wél de zoon, zijn enige, die hij liefheeft. **En juist omdat hij ons zo tegemoet komt, hoeven wij niet het uiterste te offeren. Wel vanuit je hart. Uit liefde voor je Heer. Maar niet het uiterste. Omdat hij dat al gedaan heeft.**

Als je dus vandaag ambtsdrager wordt. Dan mag je weten dat dat niet ten koste hoeft te gaan van alles. Koester je vriendschappen, je relaties, je hobby's. Steek genoeg tijd in relaxen en leven met aandacht. Neem ruimte voor stilte en bezinning, voor je geliefden en goede gesprekken. Voor jezelf. Voel je niet schuldig. Met deze geschiedenis in de hand zie je dat dat schuldgevoel nergens voor nodig is. Want God komt je tegemoet in alles. Hij zal er in voorzien. Het is zijn gemeente.

De achternaam van Leonard Cohen is Hebreeuws. Cohen betekent: priester. En dat zijn we allemaal.

Niet alleen de ambtsdragers, maar samen. Dat betekent dat we allemaal op deze manier onze verantwoordelijkheid nemen. Vol toewijding en toch relaxed. Het pakket van kerkelijke taken van binnen en naar buiten is niet aan enkele specialisten of hobbyisten gegeven. Niet aan ambtsdragers. Maar aan ons allemaal. God heeft ons geroepen. En wij antwoorden met: 'hier ben ik!'

Amen